

Výpadek léku nemusí znamenat přerušení léčby - lékárníci ho v některých případech a za jasných pravidel mohou nahradit

27.10.2022 - | Česká lékárnická komora

„Lékárník může při generické substituci zaměnit léčivý přípravek pouze s výslovným souhlasem pacienta a po pečlivé kontrole shody náhradního léčivého přípravku s předepsaným léčivým přípravkem,“ vysvětluje prezident České lékárnické komory (ČLnK) Mgr. Aleš Krebs, Ph.D, a pokračuje:

„Léčivý přípravek musí obsahovat stejnou účinnou látku, stejnou cestu podání a musí být ve stejné lékové formě. V praxi to znamená, že pokud lékař předepsal tablety, nesmíme pacientovi vydat například tobolky, roztok nebo čípky. Lékárník může dle potřeby upravit i dávkování generického léčivého přípravku, aby odpovídalo dávkování předepsanému lékařem. Léčivý přípravek musí být také stejně účinný a bezpečný.“ Generická substituce je výhodná zejména v čím dál častějších případech výpadků předepsaného léčivého přípravku a často také znamená pro pacienta nižší doplatek.

Mezi nejčastější důvody, proč dochází ke generické substituci, patří nedostupnost léčivých přípravků předepsaných lékařem. Komplikace ve výrobě, potíže s distribucí nebo nárůst poptávky jsou jedny z nejčastějších příčin, proč lékárníci nemohou pacientům vydat konkrétní lék. Pokud lékař s generickou substitucí nesouhlasí, může na recept uvést „nezaměňovat“. I tehdy ale lékárník může léčivý přípravek nahradit, není-li k dispozici a je-li nezbytné jeho okamžité vydání. Generickou substituci lékárník nemůže provést také v případě, že je předepsaný léčivý přípravek nenahraditelný a generický léčivý přípravek není registrovaný. Výhodou generik je to, že se zvyšuje dostupnost léčivých přípravků díky většímu počtu výrobců a dochází také ke snížení ceny léčivých. To s sebou přináší i určitá rizika, třeba konkurenční boje farmaceutických firem a až extrémní tlak na cenu léčivých přípravků, jehož důsledkem mohou být výpadky dodávek.

Lékárník v případě nedostatku předepsaného léčivého přípravku může také vydat jiný léčivý přípravek se stejnou účinnou látkou v jiné lékové formě nebo s jinou léčivou látkou, ale pouze po předchozí dohodě s předepisujícím lékařem.

„Někteří pacienti nemají ke generické substituci důvěru a domnívají se, že generické léčivé přípravky jsou zcela odlišné od originálních léčivých přípravků. Můžou být výdejem náhradního léčivého přípravku zmatení, a je tak na lékárnících, aby v takovém případě postupovali v zájmu pacienta a neohrozili jeho bezpečnou léčbu,“ říká viceprezident ČLnK PharmDr. Martin Kopecký, Ph.D.

„Největším problémem generické substituce je zdvojené dávkování, kdy pacienti současně užívají původní i nový léčivý přípravek. Existují však i léčivé přípravky, které by se neměly zaměňovat. Mezi ně patří například imunosupresiva, antiepileptika, léky ovlivňující srdeční rytmus nebo třeba léky na štítnou žlázu, tedy léčivé přípravky, u kterých by substituce mohla znamenat kvantitativní změnu účinku nebo výskyt nežádoucích účinků,“ objasňuje dále **viceprezident ČLnK PharmDr. Martin Kopecký, Ph.D.**

„Představenstvo České lékárnické komory vydalo již v roce 2014 ke generické substituci stanovisko

obsahující konkrétní pravidla i skupiny léčivých přípravků, u kterých generická substituce není vhodná. Nedoporučujeme to také u pacientů, kteří měli v minulosti negativní reakci na zaměněný léčivý přípravek nebo u osob se zhoršenými kognitivními funkcemi. Nevhodná je generická substituce i u lokálních lékových forem – mastí a krémů, kde hraje mastový základ velkou roli v prostupnosti léčivé látky přes kožní bariéru. Při generické substituci využívá lékárník své znalosti léčivých přípravků a osobní zkušenosti. Kromě běžné komunikace s pacientem má i možnost nahlížet do jeho lékového záznamu,“ uzavírá **prezident ČLnK Mgr. Aleš Krebs**.

Česká lékárnická komora je samosprávná nepolitická stavovská organizace sdružující lékárníky. Byla zřízena zákonem ČNR č. 220/1991 Sb., o České lékařské komoře, České stomatologické komoře a České lékárnické komoře. Její ustavující sjezd se uskutečnil 28. - 29. září 1991.

Česká lékárnická komora dbá, aby její členové vykonávali své povolání odborně, v souladu s jeho etikou a způsobem stanoveným zákony a řády komory. Zaručuje odbornost svých členů a potvrzuje splnění podmínek k výkonu lékárnického povolání. Posuzuje a hájí práva a profesní zájmy svých členů, stejně tak chrání jejich profesní čest.

<https://lekarnici.cz/Media/Tiskove-zpravy/Vypadek-leku-nemusi-znamenat-preruseni-lecby-%E2%80%93-93-lek.aspx>